

Utbildningsinspektion i vuxenutbildningen

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt vuxenutbildningen den 10 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och vuxenutbildningen, dels den information som samlats in under besöket. Även information från kommunen och verksamheten, i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller publicerad på annat sätt, har använts.

I vuxenutbildningen intervjuades rektorn, personal och studerande. Inspektörerna besökte även lektioner. Även andra iakttagelser i miljön och studier av dokument som finns i verksamheten utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av verksamheten

Vuxenutbildningen	Antal studerande
Komvux, grundläggande vuxenutbildning	5
Komvux, gymnasial vuxenutbildning	147
Utbildningsplatser heltid	46
Komvux, påbyggnadsutbildning	18
Grundläggande särvtid	8
Svenskundervisning för invandrare (sfi)	30

Källa: Vilhelmina kommun

2 (14)

Vuxenutbildningen i Vilhelmina kommun bedrivs i Lärcentrum och omfattar grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, vuxenutbildning för utvecklingsstörda, särsvux samt svenskundervisning för invandrare, sfi. Bredvid Lärcentrum ligger kommunens gymnasieskola, Malgomajskolan. I Saxnäs bedrivs påbyggnadsutbildning Yrkesförare, persontransporter med buss.

Kommunmedborgarna kan vända sig till Lärcentrum för att få vägledning och information om möjliga utbildningsvägar, både inom den kommunala vuxenutbildningen och inom den högskoleverksamhet, som Lärcentrum har värdskapet för. För att möta behoven i den vidsträckta kommunen finns också minilärcentra i Saxnäs och Dikanäs.

Lapplandsvux är ett samarbete mellan inlandskommunerna i Västerbotten för att erbjuda utbildning i kurser på gymnasial nivå. Genom detta samarbete erbjuds vuxenstudier ett stort antal sådana kurser. Kurserna är webbaserade och de studerande kombinerar självstudier och handledning med obligatoriska när- och videokonferensträffar.

Organisatoriskt tillhör vuxenutbildningen kultur- och utbildningsnämnden med ett eget rektorsområde sedan 2006. Verksamheterna leds av en rektor. På Lärcentrum finns tillgång till information, studie- och yrkesvägledning samt café för de studerande. Här finns också administrationen.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att vuxenutbildningen i Vilhelmina är av god kvalitet. Den erbjuder ett flexibelt och brett utbud av utbildning för de studerande. Lärcentrum erbjuder en trivsam studiemiljö och det finns i verksamheten kompetent personal. Verksamheten har hög teknisk standard i sina distansutbildningar genom Lapplandsvux och genom sin videokonferensanläggning samt genom Marratech-tekniken som används i den gymnasiala kursen matematik C. Denna teknik har möjligheter att sända och ta emot ljud och bilder. Det finns också en whiteboard som läraren skriver på vid genomgångar så att den studerande på samma sätt som i en lektionssal kan höra vad som sägs och se vad som skrivs på "tavlan".

Personalen har ett gemensamt synsätt på verksamheten och ett genomarbetat värdegrundsarbete. Samtliga intervjuer bekräftar att stämningen inom vuxenutbildningen är trivsam och god. Vuxenutbildningen har därför goda förutsättningar att ge de studerande en bra utbildning och nå hög måluppfyllelse.

De flesta avhopp från studierna sker i de webbaserade kurserna och i intervjuer framkommer att avhopp kan bero på att de studerande har påbörjat för många kurser samtidigt. Lärarna följer överlag upp de studerandes kunskaper men vuxenutbildningen arbetar inte systematiskt med att följa upp resultaten på verksamhetsnivå. Resultaten synliggörs inte heller, varken i den egna verksamheten eller för kommunen, på ett tydligt sätt. Systematisk dokumentation, uppföljning och utvärdering av de studerandes resultat är, enligt inspektörerna, en förutsättning för ett effektivt kvalitetsarbete.

Inspektionen visar att vuxenutbildningens kvalitetsarbete och framför allt kvalitetsredovisningen måste utvecklas. Personalens delaktighet i detta arbete måste öka och kvalitetsredovisningen måste i högre grad bedöma i vilken utsträckning de nationella målen för vuxenutbildningen har förverkligats. Dessutom måste kvalitetsredovisningen innehålla en redogörelse för vilka åtgärder verksamheten avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Vuxenutbildningen har ingen kvalitetsredovisning för år 2007.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Vuxenutbildningen har inte upprättat en kvalitetsredovisning (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Vuxenutbildningen bör tydligare följa upp och utvärdera verksamhetens samlade resultat.
- Vuxenutbildningen bör intensifiera sitt rekryteringsarbete för att i högre grad nå och motivera målgruppen till grundläggande vuxenutbildning.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens kunskapsresultat och arbetet för att varje studerande ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i skollag, läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att de studerande ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om de studerande tillhör utbildningarnas målgrupp,
- om de studerande fullföljer sina studier,
- om de studerande tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1: Några resultatmått i vuxenutbildningen. Andelen uttrycks i procent.

År	Vilhelmina			Samtliga kommuner		
	2007	2006	2005	2007	2006	2005
Andel studerande med betyget IG i matematik A.	0	17	0	19	19	16
Andel studerande med betyget IG i engelska A	0	7	Uppgift saknas	16	14	13
Andel studerande med betyget IG i svenska A	0	20	Uppgift saknas	17	16	13
Andel korttidsutbildade (enbart grundskola)	9	9	14	18	18	18
Andel kvinnor	73	68	64	67	66	65
Andel invånare (20-64 år) som deltar i komvux	6,7	6,9	4,3	3,5	3,9	4,0
Andel lärare (heltidstj.) med pedagogisk utbildning	83	65	86	79	78	79
Undervisningstimmar (60 min) per elev och vecka i särvox	2,1	1,8	1,3	2,9	2,8	2,8

Källa: Skolverkets statistik

Kommentar:

Inspektörerna bedömer att vuxenutbildningen i Vilhelmina har goda förutsättningar och ger de studerande möjlighet att nå de nationella målen för lärandet och möjlighet att tillägna sig kunskaper i vid mening. Samtliga studerande tas in till de kurser de söker. En tendens som framkommer vid inspektionen är dock att de studerande blir allt yngre inom vuxenutbildningen och ibland kommer elever, som inte har slutbetyg direkt från gymnasieskolan. Flertalet fullföljer sina vuxenstudier. Det framkommer dock att det sker avhopp framför allt i de webbaserade kurserna. Orsaker till dessa avhopp är ofta att den studerande har påbörjat för många kurser samtidigt och att studiesituationen därmed blir pressad. Intervjuer bekräftar också att de webbaserade kurserna, som i stora delar bygger på eget ansvar, kräver en hög grad av studiedisciplin.

Sedan hösten 2007 tar kommunen emot ett antal asylsökande flyktingar som får undervisning i sfi. Idag finns ett trettiotal studerande i sfi-undervisning. De studerar 15 timmar per vecka. Idag finns inga resultat från sfi då samtliga studerande är i

pågående utbildning. De studerande antas kontinuerligt till utbildningen och kommunen har tillsammans med flyktingsamordnaren en ambition att ordna praktikplatser för dem. Kommunen har bra tillgång till tolkhjälp.

Särvux har ökat undervisningstiden per studerande de senaste tre åren från 1,3 till 2,1 timmar per vecka. Här kombinerar några studerande undervisning med praktik. Det pågår också ett arbete med uppsökande verksamhet inom särvux.

Av tabell 1 framgår också att alla som studerade svenska A, engelska A och matematik A inom den gymnasiala vuxenutbildningen fick godkänt och att dessa resultat var betydligt bättre än snittet i riket åren 2005–2007. Noterbart är att det var ett fåtal studerande i dessa tre kurser och därför vanskligt att dra några slutsatser.

Fortfarande utgör andelen kvinnor som studerar inom vuxenutbildningen cirka 70 procent. Vuxenutbildningen i kommunen har en ambition att på olika sätt rekrytera mer män till studier. Ett exempel på detta är ”Steget före” som beskrivs i avsnitt 1.4. I tabell 1 framgår också att andelen invånare mellan 20-64 som deltar i kommunal vuxenutbildning är betydligt högre än snittet för riket (6,7 jämfört med 3,5). Andelen lärare med pedagogisk utbildning ligger också över riksgenomsnittet.

1.2 Uppföljning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten av verksamheten så att undervisningsmål och metoder kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsutvecklingen för varje studerande följs upp kontinuerligt i samtliga ämnen, kurser och kunskapsområden,
- om lärarna fortlöpande ger varje studerande information om utvecklingsbehov och framgångar i studierna,
- om de studerande i komvux och särvux har en individuell studieplan.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Uppföljning och kommunikation av resultat uppfylls i väsentliga delar. Alla deltagare har en individuell studieplan och får information om sina utvecklingsbehov. Förbättringsinsatser bör vidtas avseende:

Uppföljning av resultat

Enligt skollagen ska vuxenutbildningen vända sig till dem som fått minst utbildning och på det sättet stärka deras ställning i arbetslivet och i det kulturella och politiska livet. Utbildningen ska i första hand nå dem som har kortast utbildning. Vuxenut-

bildningens resultat ska följas upp och utvärderas i förhållande till bland annat de nationella målen. Bland dem finns läroplanens mål och riktlinjer samt kursplanerna. I samband med kunskapsuppföljning bör även studieavbrott och analys av avbrottsorsaker redovisas. Även resultat av värdegrundsarbetet bör analyseras och redovisas. Vuxenutbildningen i Vilhelmina följer upp de studerandes kunskapsutveckling på individnivå och lärarna har överlag god kontroll på de studerandes kunskapsresultat. Däremot finns inga tydliga rutiner för att systematiskt sammanställa resultat på verksamhetsnivå. Ett viktigt verktyg saknas därmed för att på denna nivå kunna genomföra förbättringar av undervisningen. Se vidare under avsnitt 3.4.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läraren vid betygssättningen beaktar även sådana kunskaper som den studerande tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen och gör en allsidig bedömning av kunskaperna,
- om betyg sätts och intyg utfärdas enligt författningarna,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om vuxna har möjlighet till prövning enligt författningarna,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att vuxenutbildningen arbetar på ett medvetet sätt med området Bedömning och betygssättning och håller god kvalitet.

Vuxenutbildningen arbetar med olika former för bedömning av resultat. Lärarna kommunicerar med de studerande om målen för utbildningen och vilka resultat som nås. Den individuella studieplanen ligger som grund för dialog mellan den studerande och läraren. Lärarna använder nationella prov, andra typer av prov och även grupp- eller individuella arbeten för att bedöma de studerandes kunskapsutveckling. Vid vuxenutbildningen ges möjlighet till prövning enligt författningarna, men endast ett fåtal prövningar genomförs varje år. Medlemskommunerna i Lapplandsvux erbjuder ett stort antal gymnasiala kurser, vilket ställer krav på att kommunerna samverkar kring bedömning och betygssättning. Kommunernas rektorer inom vuxenutbildningen har därför gemensamma träffar, där bland annat detta område diskuteras i syfte att nå en likvärdig bedömning och betygssättning. Intervjuer visar att de studerande överlag är nöjda med betygssättningen och att den i hög grad upplevs som rättvis.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om mål i läroplanen och kursplanerna anger inriktningen för utbildningen,
- om vuxenutbildningen ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om alla studerande ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar,
- om verksamheten strävar mot att varje studerande i komvux och särvox utvecklar sin självkänedom och sin förmåga till individuell studieplanering,
- om utbildningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i komvux och särvox samverkar för att göra verksamheten till en god miljö för lärande,
- om de studerande får vägledning och de studerande i komvux och särvox får individuell studieplanering,
- om den studerandes tidigare utbildning och erfarenhet kartläggs/valideras,
- om planeringen utgår från individens utbildningsbehov.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Vuxenutbildningen arbetar på ett medvetet sätt inom området Genomförande av utbildningen och håller, enligt inspektörerna, god kvalitet.

De studerande i vuxenutbildningen får vägledning och en individuell studieplan upprättas i Lärcentrum. Verksamheten har idag ingen studie- och yrkesvägledare men ett rekryteringsarbete pågår. Under denna tid ansvarar kanslipersonal och rektor för de studerandes behov av vägledning och information. De studerandes tidigare utbildningar och erfarenheter kartläggs och vid behov valideras dessa framför allt inom omvårdnadsprogrammet. Verksamheten ger på detta sätt de vuxenstuderande tillfälle att möta de individuella önskemål om att få komplettera sin tidigare utbildning och man kan också se om individen har rätt att gå utbildningen eller är behörig. Bland de studerande som läser flera kurser samtidigt och hos olika utbildningsanordnare framkommer en önskan om mer lärarledd undervisning.

Inom den grundläggande vuxenutbildningen finns idag intresse för undervisning endast i kärnämnet svenska som andraspråk. Därför har Lärcentrum sedan 2006 inom den grundläggande vuxenutbildningen startat orienteringskursen ”Steget före” för föräldrar med barn i årskurserna 7–9. I samarbete med den närliggande 7–9-skolan, Hembergsskolan, har föräldrar erbjudits regelbundna utbildningsträffar för

8 (14)

att diskutera ungdomarnas kommande studier i matematik och i de naturorienterade ämnena, föräldrarollen som stöd i skolarbetet samt skolans struktur, pedagogik och förväntningar. Kursen har varit populär varje omgång och har då omfattat ett femtiotal föräldrar. Positiva erfarenheter är, enligt en extern utvärdering, föräldrars möjlighet att uppdatera sina kunskaper i matematik och naturvetenskap, att få veta vad ungdomarna ska läsa samt när och på vad de ska ha prov. Även större insikt om skolans nuvarande struktur, verksamhet och skolans förväntningar är positiva resultat av kursen. Kursen kan också ses som en del i vuxenutbildningens ambition att rekrytera studerande till grundläggande vuxenutbildning.

1.5 Anpassning av verksamheten till de studerandes behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om utbildningarna är flexibla och anpassade till de studerandes individuella förutsättningar och livssituation,
- om deltagare som behöver det får tillgång till stöd enligt författningarna.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till de studerandes behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att verksamheten inom området arbetar på ett medvetet sätt och håller god kvalitet.

I förordningen om kommunal vuxenutbildning anges att stöd för vuxnas lärande ska utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Detta stöd kan ha formen av undervisning, handledning och vägledning samt bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Inom kommunens vuxenutbildning diskuteras behov av stöd i första hand mellan den studerande och läraren. På Lärcentrum kan exempelvis de studerande boka en egen lokal via First class och där studera tillsammans och då hjälpa varandra. Lokalbokning kan göras mellan kl 06.00 och fram till kl 23.00 varje dag. Det finns studerande som studerar kurser via Lapplandsvux samtidigt som de läser en kurs traditionellt på Lärcentrum. Det är inspektörernas bedömning att vuxenutbildningen i hög grad lyckas anpassa verksamheten till de studerandes behov.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens arbete för att påverka och stimulera de studerande att både omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om vuxenutbildningen bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om likabehandlingsplanen är upprättad i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Normer och värden i studiemiljö och samvaro är av god kvalitet. Samstämmiga intervjuer talar om en trivsamt och trygg studiemiljö och verksamhet vid vuxenutbildningen. Vidare framkommer att studerande och personal agerar direkt när en incident uppstår och löser problemet.

I skollagen regleras att verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer ska se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja de studerandes lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Inspektörerna vill uppmärksamma vuxenutbildningen på att likabehandlingsplanen årligen ska följas upp och utvärderas och att resultatet av detta arbete ska redovisas i kvalitetsredovisningen. Då likabehandlingsplanen nyligen är antagen (daterad 2007-08-27) kommer den enligt uppgift att följas upp och utvärderas 2008.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur kommunen och vuxenutbildningen följer de nationella bestämmelserna som om fattar vuxenutbildningen. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för verksamhetens målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och vuxenutbildningens kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Likvärdig tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om vuxna har tillgång till vuxenutbildning enligt författningarna,
- om rekrytering sker enligt författningarna,

10 (14)

- om bedömning av sökandes behörighet, intagning till utbildningarna och urvalet mellan behöriga sökande till gymnasial vuxenutbildning, påbyggnadsutbildning och gymnasial särvox sker enligt förordningarna,
- om beslut om studiernas upphörande fattas enligt författningarna,
- om lokal utformning av utbildningen överensstämmer med författningarnas krav.
- om utbildningen för alla studerande är avgiftsfri, med de undantag som författningarna medger.

Bedömning av området Likvärdig tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Tillgång till utbildning uppfylls i väsentliga delar. Vuxna har god tillgång till utbildning. Bland annat har orienteringskursen Personliga mentorer i vården utvecklats. Här ges arbetslösa ungdomar och äldre en möjlighet att prova på vårddyrket med teori och praktik. Flera har fått arbete efter kursen eller fortsatt till omvårdnadsstudier. Intagning och urval av sökande sker enligt författningarna. Insatser bör dock vidtas avseende:

Rekrytering av studerande

Enligt skollagen ska kommunen aktivt verka för att nå dem som har rätt till utbildningen och för att motivera dem att delta i utbildningen särskilt avseende grundläggande vuxenutbildning, grundläggande särvox och sfi.

Vuxenutbildningen i Vilhelmina erbjuder ett brett utbud till de studerande. Alla som söker erhåller plats. Intagning och urval sker enligt författningarna. Vuxenutbildningen samverkar med arbetsförmedling, socialtjänst, försäkringskassa samt arbetsliv, vilket resulterat i ett ökat behov av kurser. Vuxenutbildningen bedriver däremot inget aktivt rekryteringsarbete för målgruppen till grundläggande vuxenutbildning. Enligt uppgift kommer de som klarat av sina sfi-studier att gå över till den grundläggande vuxenutbildningen. I dag genomförs endast undervisning i svenska som andraspråk inom den grundläggande vuxenutbildningen förutom föräldrakursen "Steget före" som tidigare beskrivits i helhetsbedömningen. Vuxenutbildningen har för tillfället ingen studie- och yrkesvägledare som arbetar med rekrytering och vägledning. Kommunen har dock för avsikt att anställa en studie- och yrkesvägledare. Inspektörerna bedömer att vuxenutbildningen bör intensifiera sitt rekryteringsarbete för att nå och motivera målgruppen till grundläggande vuxenutbildning.

Vuxnas tillgång till vuxenutbildning

I timplanerna för särvox finns riktvärden för undervisningens omfattning. Särvoxverksamheten i Vilhelmina omfattar åtta studerande och har cirka två timmar gruppundervisning i veckan på Lärcentrum. Resten av veckan är några av de studerande på arbetspraktik. Inspektörerna bedömer detta som mycket begränsat och

som svårligen kan grundas på en individuell bedömning av hur mycket tid som respektive studerande behöver för att nå målen. Timplanerna, vars riktvärden varierar mellan 50 och 795 timmar för olika kurser, får visserligen överskridas eller underskridas, men med utgångspunkt i hur mycket undervisning som behövs för att nå kunskapsmålen bedömer inspektörerna att undervisningstiden inom särvox inte motsvarar förordningens krav.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna inom utbildning i egen regi och upphandlad utbildning har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om utbildningens pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningarna,
- om personalen får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektorn genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att skolan arbetar på ett medvetet sätt med området Personalens utbildning och kompetensutveckling. Vid inspektionstillfället uppges att personalen har adekvat utbildning och insikter i de föreskrifter som styr vuxenutbildningen. När det finns lärare som saknar formell utbildning erbjuder kommunen kompetensutveckling. Exempel på detta är lärarlyftet och SÄL-utbildning. En stor del av personalen har arbetat inom vuxenutbildningen under ett flertal år. Under 2007 genomfördes utbildningar i Marratechtekniken och under 2008 pågår arbete med att utveckla vuxenpedagogiken, exempelvis att förbättra utbildningskvaliteten i distansstudier. Rektorn har genomgått den statliga skolledarutbildningen.

3.3 Styrelsens ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om styrelsen fattar beslut enligt bestämmelserna.

12 (14)

Bedömning av området Styrelsens ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektionen visar att styrelsen för vuxenutbildningen, kultur- och utbildningsnämnden, fattar beslut enligt den delegationsordning som gäller för vuxenutbildningen. Nämndens arbetsutskott, förvaltningschef och näringslivschef deltar regelbundet i möten kring strategier för vuxnas lärande och har, enligt uppgift, ett stort intresse för vuxenutbildningsfrågor.

3.4 Rektors ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet i verksamheten,
- om rektorn som pedagogisk ledare tar ansvar för verksamhetens utveckling,
- om rektorn tar ansvar för att verksamhetens resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Rektors ansvar håller god kvalitet. Rektorn är förtrogen med verksamheten, tar ansvar för verksamhetens utveckling och fattar beslut enligt bestämmelserna. Ytterligare insatser bör vidtas avseende:

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av verksamhetens resultat

Rektorn har ansvar för verksamhetens resultat. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Som redovisas nedan i området Kvalitetsarbete följer vuxenutbildningen upp och utvärderar verksamheten på olika sätt både på lärarnivå och på övergripande nivå. Resultaten är dock inte tydligt sammanställda och synliggjorda. Inspektörerna bedömer att rektorn bör ta ett tydligare ansvar för att vuxenutbildningens samlade resultat följs upp och utvärderas.

3.5 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om vuxenutbildningen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller bedömningar av i vilken mån de nationella målen för utbildningarna nåtts och redogörelser för vilka åtgärder vuxenutbildningen avser att vidta för att öka måluppfyllelsen,
- om det, för genomförande av de fastställda målen för utbildningarna i komvux och särsvux, finns en arbetsplan som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Vuxenutbildningen bedriver ett i många avseenden ambitiöst kvalitetsarbete men åtgärder måste vidtas avseende:

Systematisk uppföljning och utvärdering

Enligt läroplanen ska verksamheten utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Verksamheten måste följa upp och utvärdera sina resultat. Inom vuxenutbildningen i Vilhelmina genomför personal uppföljningar och utvärderingar som inte alltid sammanställs till en helhet och som därmed inte blir synliggjorda i kvalitetsarbetet eller i olika resultatredovisningar. Inspektörerna bedömer att vuxenutbildningen i grunden har ett kvalitetsarbete men detta bör tydligare sammanställas till en helhet i bland annat kvalitetsredovisningen. Detta för att bidra till verksamhetens utveckling men också för att allmänheten bättre ska få information om vuxenutbildningens väl fungerande verksamhet.

Kvalitetsredovisning

Vuxenutbildningen ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Redovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder verksamheten avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Vuxenutbildningens kvalitetsredovisning i Vilhelmina har de senaste åren haft olika utseende och upplägg och har, enligt inspektörerna, inte på ett tydligt sätt utgått från de nationella målen. Verksamheten har bland annat använt ansökningarna om statligt stöd för vuxnas lärande som verksamhetens kvalitetsredovisning. Vuxenut-

14 (14)

bildningen tillsammans med kultur- och utbildningsnämnden behöver arbeta för att utveckla arbetet kring kvalitetsredovisningen. För år 2007 har vuxenutbildningen inte utarbetat någon redovisning. Inspektörerna bedömer att vuxenutbildningen inte har en kvalitetsredovisning, vilket måste åtgärdas.

2008-09-09 Umeå

Pererik Hagberg

Agnetha Burström